

บทคัดย่อ

T 137783

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษากรณีของ สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีอาสาพัฒนา รพช.และไม่มีอาสาพัฒนา รพช.เป็นผู้นำ (2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยภายในชุมชน ได้แก่ ศักยภาพผู้นำชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชน และปัจจัยภายนอกชุมชน ได้แก่ แนวคิดการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนการสนับสนุนด้านต่าง ๆ จากหน่วยราชการ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนากลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อเศรษฐกิจพอเพียง (3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานพัฒนาชนบท และในการศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจจากประชาชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อเศรษฐกิจพอเพียง 2 หมู่บ้าน จำนวนกลุ่มละ 20 ครัวเรือน

ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม ซึ่งผู้นำในการศึกษารั้งนี้ คือ อาสาพัฒนาชนบทของ รพช. ซึ่งเป็นผู้นำเกษตรกรในพื้นที่ที่ได้รับงบประมาณโครงการส่งเสริมการใช้น้ำเพื่อเศรษฐกิจพอเพียง โดยความสำเร็จในการพัฒนาของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ๑ มีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันระหว่าง 2 กลุ่ม ซึ่งวัดได้จากการขยายผลการขุดสระน้ำ การระดมสมาชิกในครัวเรือนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเกษตรผสมผสาน ซึ่งส่งผลให้กลุ่มที่มีอาสาพัฒนา รพช.เป็นผู้นำ สามารถลดรายจ่ายและมีรายได้เพียงพอสำหรับการชำระหนี้สินได้เมื่อครบ 1 ปี ในจำนวนมากกว่า มีความเพียงพอของผลผลิตที่เป็นอาหาร ส่วนด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมในพื้นที่ โดยการปลูกพืชหมุนเวียน การใช้ปุ๋ยคอก และการใช้หญ้าแฝกเป็นพืชคลุมดินเพื่ออนุรักษ์ดิน ก็ปรากฏว่าพบมากกว่าในกลุ่มที่มีอาสาพัฒนาชนบท รพช.เป็นผู้นำ ส่วนด้านคุณลักษณะผู้นำกลุ่มผู้ใช้น้ำ ๑ ทั้ง 2 กลุ่ม พบว่าผู้นำทั้งสองกลุ่มมีคุณลักษณะที่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ได้แก่ ความสนใจข่าวสารและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ ความสามารถพิเศษเฉพาะตัว วิธีค้นหาปัญหาและความต้องการของประชาชน วิธีดำเนินการเพื่อให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม